Stenogrammid

XIII Riigikogu, IV Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 07.12.2016, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund
1. 13:01 Valitsusliikmete usaldusväärsus
2. 13:10 Kremli-meelne propaganda MISA konverentsil
3. 13:18 Ümberkorraldused Kaitseministeeriumis
4. 13:27 Linnamäe HEJ muinsuskaitse alla võtmine
5. 13:35 Kobareelnõude menetlemise viis
6. 13:44 Üldharidus
7. 13:50 Lõimumise olukord ja võimalikud arengud

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere päevast! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Hetkel on infotunnis kohal 44 Riigikogu liiget.

Infotunnis osalevad järgmised valitsusliikmed: peaminister Jüri Ratas, kaitseminister Margus Tsahkna ja kultuuriminister Indrek Saar. Eile avaldas soovi tänases infotunnis küsimuse esitada kümme Riigikogu liiget, seetõttu annan iga põhiküsimuse puhul võimaluse üheks lisaküsimuseks sellele Riigikogu liikmele, kes eile oma nime kirja pani, ja kõigile teistele kokku ka üheks küsimuseks, nii nagu ikka.

---

1. 13:01 Valitsusliikmete usaldusväärsus

13:00 Esimees Eiki Nestor

Alustame küsimuste esitamist. Esimene küsija on Andres Herkel ja küsimus on peaminister Jüri Ratasele. Andres Herkel, palun!

13:01 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud peaminister, tere tulemast vastama! Me oleme siin vahepeal eri seadustest uurinud, missuguseid nõudmisi esitatakse erinevate avalike ametite kandjatele. On öeldud, et õiguskantsler peab olema kõrgete kõlbeliste omadustega, riigikontrolör niisamuti, advokatuuri liige aus ja kõlbeline jne, jne. Midagi sellist Vabariigi Valitsuse seaduses ei sisaldu. Sellest tulenevalt on minu küsimus selline: kuidas te olete ministrite valimisel püüdnud tagada, et ministrid oleksid usaldusväärsed, ausad, kõlbelised jne? Ja kas seda tuleks kuidagi eraldi seaduses sätestada?

13:02 Peaminister Jüri Ratas

Austatud Riigikogu esimees! Lugupeetud Riigikogu liikmed! Hea küsija, mul on hea meel, et saan otsa lahti teha, vastates väga auväärse Riigikogu liikme küsimusele – härra Herkel, teie küsimusele. Aitäh! Ma arvan, et loomulikult iga peaminister saab aru, et ministrid on ühiskonnas suure ja tõsise tähelepanu all. Neile on ootuspäraselt kõrgendatud nõudmised. Te nimetasite oma küsimuses selliseid omadusi nagu kõlbeline, aus, kohusetundlik. Jah, ma arvan, et minister ja muidugi üldse iga inimene peab selline olema.

Teie küsimuse teine pool oli, kuidas olen mina ministreid valinud. Ma saan rääkida oma erakonna ministritest, neljast inimesest. Ühelt poolt loomulikult olen silmas pidanud, et inimesel oleks konkreetses valdkonnas kogemus, mis on omandatud töötades kas erasektoris või avalikus sektoris. Teiselt poolt on minu meelest oluline ka ühiskonna tunnetamine. Kolmandaks olen loomulikult küsinud iga inimese käest, kes on valitsusse tulnud, kas tal on olnud mingisuguseid suuri rikkumisi või karistusi ja kas ta saab aru, et tulevikus ta peab lähtuma ainult riigi huvidest. Ma saan aru, et see küsimus oli täpsemalt sihitud ühe ministri pihta, ta on oma tagasiastumispalve esitanud.

13:04 Esimees Eiki Nestor
Andres Herkel, täpsustav küsimus, palun!

13:04 Andres Herkel
Aitäh, härra esimees! Austatud peaminister! Küsimus ei lähe ühe ministri suhtes täpsemaks. See probleem on nüüd teatud moel lahenenud. Ma seoksin selle küsimuse hoopiski valitsusosaliste usaldusväärsusega ja nn kobarseaduse menetlemisega, mis meil täna ees seisab. Keskerakond on varem säärast menetlust teravalt kritiseerinud, nüüd teete seda ise. Jalgpalliterminoloogias oleks see väärt ilmselt kollast kaarti. Kaks osapoolt teie valitsuses ehk IRL ja sotsiaaldemokraadid teevad seda teist korda. Teise kollase kaardi tähendus on tegelikult punane kaart. Minu küsimus on selline: kui ausal ja usaldusväärsel moel valitsuse osapooled on seda kobarseadust, neid maksumuudatusi menetlenud?

13:05 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh! Ma kindlasti püüan vastata ka kobarseaduse kohta, kuigi põhiküsimus oli valitsusliikmete usaldusväärsuse kohta. Kui me vaatame praegust menetluse käiku, siis selge põhjus on ju selles, et uus valitsus on asunud ametisse sellisel aastaajal, kui Riigikogu peab langetama otsuse järgmise aasta riigieelarve kohta. Valitsuse moodustamisele eelnesid koalitsiooniläbirääkimised ja me tõesti oleme olnud selles mõttes ühisel seisukohal, et teatud olulised valdkonnad Eesti majanduses peavad muutuma. Peamine, mis Eesti ettevõtlus- ja üldse majanduskeskkonnas peab meie arvates muutuma, on see, et inimesed, kes teenivad kas väikest või keskmist palka, peavad saama suuremat netosissetulekut, nii et nende sotsiaalne kindlustunne kasvaks. Tõesti, tulumaksuvaba miinimumi tõus jätab kõigile, kes teenivad brutopalka kuni 1758 eurot, iga kuu rohkem raha kätte. Palgani umbes 1200 eurot saavad inimesed 62 eurot netona rohkem kätte.
Üks teema, mis oli koalitsiooniläbirääkimistel väga jõuliselt laual, oli sotsiaalmaksu langetamine poole protsendi võtta. Te teate, et see annab natukene üle 40 miljoni euro riigieelarvesse, kui seda muudatust ei tule. Teiselt poolt on just ettevõtlussektorist tulnud pigem signaal, et see pool protsenti langetust Eesti ettevõtlust kuidagi ei aita. Ma arvan, et kui me praegu langetame sotsiaalmaksu pool protsenti ning poole aasta või aasta pärast tõstame selle vanale tasemele tagasi, siis see kindlasti ei suurenda kindlustunnet.

13:07 Esimees Eiki Nestor
Nüüd täpsustav küsimus. Külliki Kübarsepp, palun!

13:07 Külliki Kübarsepp
Aitäh, hea esimees! Hea peaminister! Teie lepingus on selline väga uhke lause: seisaku murdmiseks vajab Eesti koostöövõimelist, seesmiselt usaldusele toetuvat laiapõhjalist ja ideedele avatud valitsust. Kahjuks selle kobareelnõuga, mille eesmärgid iseenesest on ju täiesti okei ja arusaadavad, korratakse eelmise valitsuse rohmakust. See ei tekita koostöövõimekust ega usaldust. Miks 1. jaanuaril 2018 jõustuvaid maksumuudatusi ei soovita lükata 1. juulile 2017? Kuidas-küsimuste lahendamisel andsidki eelmise valitsuse vajakajäämised enim tunda. Miks te kordate neid vigu? Teil on uue valitsuse, uue värske jõuna võimalik muudatusi ellu viia. Miks te neid esile ei kutsu?

13:08 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh selle küsimuse eest! Me soovimegi esile kutsuda väga tugevaid muutusi senises maksusüsteemis. Võib-olla ei olnud minu vastus härra Herkelile kõige selgem, ma kordan siis oma mõtte üle. Väga vajalik muutus saab olema see, et suur osa Eesti töötavast elanikkonnast tunneb end kindlamana. Inimestele,

kelle brutopalk on 1200 eurot või alla selle, jääb oma igapäevast leiba teenides 62 eurot rohkem kätte. Teine võimalus on tulumaksuvaba miinimumi tõsta 10 euro võrra aastas, mis jätab iga kuu kätte 2 lisaeurot. Vahe on märgatav: kas 62 või 2 eurot. Selleks, et eelarve nende muudatuste tõttu tasakaalust välja ei läheks, on loomulikult vaja teha teisi maksumuudatusi, mis käiksid käsikäes Riigikogus vastu võetud eelarvega. Need protsessid tuleb lihtsalt käivitada paralleelselt või õigemini tuleb maksudesse puutuv otsustada enne, kui Riigikogu hakkab otsustama eelarvet eelnõu kolmandal lugemisel.

13:10 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

2. 13:10 Kremli-meelne propaganda MISA konverentsil

13:10 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on kultuuriminister Indrek Saarele. Martin Helme, palun!

13:10 Martin Helme
Lugupeetud härra spiiker! Lugupeetud kultuuriminister! Eelmisel nädalal korraldas Kultuuriministeeriumile alluv Sihtasutus Meie Inimesed ehk MISA lõimumisteemalise konverentsi, kuhu olid üle terve ilma kokku tulnud vasakpoolsed multikultitajad, nagu näiteks väga saksapärase nimega Saksa professor Haci Halil Uslucan ja väga britipärase nimega Briti ekspert Uduak Archibong. Muu hulgas oli seal ka John Berry nimeline tegelane, kes õpetab Moskvas Higher School of Economicsis, mis on selgelt Kremlile alluv õppeasutus. Selle asutuse nõukogu president on Vene presidendi administratsiooni asejuht. Ja see Berry selgitas konverentsil, et eestlased peavad õppima vene keelt. Mul on küsimus, miks Kultuuriministeerium korraldab üritusi, kus Kremli-meelsed punaprofessorid käivad meile seletamas, et me peame vene keelt õppima.

13:11 Kultuuriminister Indrek Saar
Aitäh, lugupeetud küsija! Kõigepealt tahan teile kinnitada, et Eesti riigis on põhiseaduse tasemel kokku lepitud ja seda on korratud ka loodud valitsuskoalitsiooni leppes, et Eestis on eesti keel põhiseaduslik prioriteet. Valdav osa Eesti ühiskonnast kindlasti arvab ka tulevikus, et Eestis on üks riigikeel. Ma jagan seda ja usun, et see jääb niimoodi pikaks ajaks.
Kui me räägime MISA korraldatud konverentsist, siis tegemist oli väga heal tasemel konverentsiga. Julgen soovitada ka lugupeetud küsijale järgmistel sellistel konverentsidel osalemist, et ta saaks eelarvamustevabalt ekspertidega koos arutleda selle üle, millised on lõimumisalased väljakutsed tänapäeva maailmas. Konverentsi pealkiri oli nimelt "Lõimumise väljakutsed radikaliseeruvas maailmas". See oli väga sisuline konverents, kus osales väga palju eksperte nii välismaalt kui ka Eestist. Mina ei tea, mille alusel te nende maailmavaadet määratlete. Ka ei lasku ma teiega arutelusse selle üle, milline ühe või teise inimese nimi kajastab millist rahvust. Ma arvan, et see on kohatu. Küll aga arvan ma, et tulebki avatult rääkida väljakutsetest, mis meie ees seisavad. Vastupidi küsijale mina osalesin konverentsil ja julgen kinnitada, et ka nimetatud John Berry ei andnud mingeid tungivaid soovitusi Eestile teise riigikeele kehtestamiseks. Ta rääkis sellest, et lõimumine oleks maksimaalselt edukas siis, kui eesti inimesed saaksid aru ka vene keelest. Ma arvan, et konkurentsivõime seisukohalt on samuti kasulik, kui Eesti inimesed räägivad mitut keelt, seda eriti selles kontekstis, kus üks meie naabritest, kus elab 140 miljonit inimest, kasutab vene keelt.

13:13 Esimees Eiki Nestor
Aitäh, härra minister! Ma saan aru, et ka valitsusliikmetel on teinekord vajadus rääkida kauem, aga katsume siiski jääda kahe minuti piiresse. Martin Helme, täpsustav küsimus, palun!

13:13 Martin Helme
Aitäh! Tänapäeval on olemas internet, seda üritust oli võimalik internetist vaadata. Ma vaatasin, mitte küll täies ulatuses, ja olen veendunud, et sinna on kõvasti maksumaksja raha sisse küntud. Kõik oli tehtud kallilt ja uhkelt. Vaatasin ka esinejate tausta. Kõikvõimas Google pakub nende artikleid ja

sõnavõtte ning võimaldab lugeda ka seda, mida nad on öelnud kusagil väljaspool Eestit. Ma ütleksin, et Eestis on olemas piirkondi, nii Tallinnas kui ka Virumaal, kus eesti keelega ei saa hakkama. Ja kui siis korraldab ministeerium meile ürituse, mille sõnum on see, et ei peagi saama, vaid eestlased peavad vene keelt õppima, siis minu jaoks on see tõsine probleem ja väga halb signaal, mida ka teie oma kohaloleku ja sõnavõtuga kinnistasite ja tugevdasite. Ja mul on nüüd küsimus. Seesama Berry ütleb meile, et integratsioon on kahesuunaline tänav, kus kõik peavad millestki loobuma. Ma tahaks teada, millest teie arvates mina ja teised eestlased peaks loobuma, et integratsioon toimiks.

13:14 Kultuuriminister Indrek Saar

Kuulnud teie juba teist sellesisulist küsimust, on mul teile soovitus loobuda mõningatest eelarvamustest. Soovitan soojalt teemasse süveneda ka selle abil, et osaleda niisugustel sisulistel aruteludel, nagu oli MISA konverents. Kui me räägime konverentsi korraldamisest ja sellest, kust tuli see rahastus, siis rahastus on väga läbipaistev. See raha tuli Eesti riigilt koostöös paljude meie heade lääneriikide partneritega. Kindlasti on see väga läbipaistev ja igati riigitruu käitumine. Mida aga võiks nimetada küsitavateks konverentsideks? Näiteks hiljuti toimus konverents, mille korraldas Sihtasutus Perekonna ja Traditsiooni Kaitseks koos ühe küsitavatel alustel loodud MTÜ-ga ja kuhu oli kutsutud libaadvokaat, kes mustas meie häid partnereid Norras ja esitas hulga valesid, mis on ümber lükatavad. Mis puudutab asjade kontekstist väljarebimist, siis me teame ka seda, et hiljuti nimetas Vene armee häälekandja Krasnaja Zvezda head küsijat üheks väga mõistlikuks Eesti poliitikuks, kellel on NATO asjus teistsugused arusaamad kui üldiselt Eesti riigis. Need arusaamad järelikult ühtivad rohkem Vene armee arusaamadega, mis teadupärast on veidi teistsugused kui Eesti riigi senised arusaamad koostööst NATO-ga.

13:16 Esimees Eiki Nestor

Mart Helme, täpsustav küsimus, palun!

13:16 Mart Helme

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud minister! Esiteks, Krasnaja Zvezda ütles, et Martin Helme on mõistlik inimene, ilmselt mitte loll. Võiks tsitaatidest kinni pidada. Mis puudutab Varro Vooglaidu ja tema sihtasutust, siis erinevalt MISA konverentsist see ei kasuta maksumaksja raha. Seda teiseks. Kolmandaks, kui te räägite kahtlase taustaga organisatsioonidest Eestis, siis sisuliselt Kremli palgal olev tegelane nimega Berry ei ole mitte kahtlase, vaid selge taustaga. Jääme faktide juurde! Nüüd minu küsimus teile: kas teie arvates peaksid kõik eestlased õppima vene keelt ja oskama vene keelt või on teil teistsugune arvamus?

13:17 Kultuuriminister Indrek Saar

Ma arvan, et Eesti riigis peaksid kõik õppima eesti keelt, ja ma väga loodan, et võimalikult paljud inimesed saavad selle lähitulevikus selgeks. Samas, sellist päeva, kus kõik inimesed, kes elavad Eestis, räägivad ladusat eesti keelt, ilmselt kunagi ei tule. See eeldaks seda, et siia ei tule üldse enam väljastpoolt inimesi. Nii et paraku küsimus, kuidas kõige edukamalt eesti keelt õpetada nendele, kelle emakeel ei ole eesti keel, jääb meie ette tõenäoliselt väga pikaks ajaks. Aga me pingutame selle nimel. Uus koalitsioon on ka oma leppes ette näinud selleks mitte ainult tegevusi, vaid ka lisavahendeid, et eesti keele õpetamine võõrkeelena oleks võimalikult edukas. Samas ma arvan ka seda, et Eesti inimesed võiksid õppida võimalikult paljusid võõrkeeli. Ka see on üks Eesti haridussüsteemi väljakutseid – tuleb püüda sinnapoole, et meie inimesed oleksid võimalikult head võõrkeelte kasutajad.

13:18 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise. Kordan igaks juhuks üle, et ei oleks segadust: ma annan saalile võimaluse üheks täiendavaks küsimuseks.

---

3. 13:18 Ümberkorraldused Kaitseministeeriumis

13:18 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on kaitseminister Margus Tsahknale. Jürgen Ligi, palun!

13:18 Jürgen Ligi
Aitäh! Härra kaitseminister! Eesti rahval oli võimalus lugeda teie intervjuud, kus te ütlesite, et teil on nüüd võimalik mehiselt ise otsustada ja et te oma ametiaja alguse olete pühendanud sellele, et lükata ümber minu sõnad telekanali France 24 saates. Te olete otsustanud, et ma olen seal öelnud midagi, mille te peate ümber lükkama. Mis asja te soovite ümber lükata? Ma saan aru, et seda soovib terve Kaitseministeerium. Nii oli teil kirjas.

13:19 Kaitseminister Margus Tsahkna
Aitäh, hea küsija! Ei ole mingi saladus, et seekord ei läinud valitsuse vahetus Eestis nii, nagu ühele normaalsele tsiviliseeritud riigile kohane oleks. Ma ütlen ka ära, et kui varem ükspuha mis ajal on valitsusi vahetatud, on omavahelised arveteklaarimised jäetud omavahele. Seekord ei ole mingi saladus, et Reformierakond ei ole suutnud valitsusest lahkuda. Inimlikult saan ma sellest aru, 17 aastat on ju võimust kinni hoitud. Nüüd on see kahju, mis on eelkõige tekitatud rahvusvahelisel tasemel, nimetades seda valitsust nii vasakpöörde teinud kui ka väga Vene-meelseks valitsuseks, põhjustanud väga palju küsimusi, millele on pidanud vastama meie diplomaadid, millele on pidanud vastama meie poliitikud ja ka mina nüüd kaitseministri ametis. See on olnud põhiline tegevus esimese nädala jooksul, et sõnum, mis Eestist välja läheks, oleks see, et tegelikult Eesti jätkab samal kursil, mis on konsensusega väga selgelt kokku lepitud nii julgeolekupoliitikas kui välispoliitikas.
Ei ole mingi saladus, et valitsuskoalitsiooni läbirääkimistel me kõige esimesena leppisime kokku just nimelt selle, et Eesti jätkab oma julgeolekupoliitilist kurssi, et Eesti on kindel liitlane oma partneritele, et Eesti ei astu suhetes Venemaaga mitte mingisuguseid samme, mida meie senises poliitikas polnud, et Eesti jätkab Venemaa suhtes ka sanktsioonide poliitikat seni, kuni Venemaa ei austa rahvusvahelise õiguse printsiipe. Kõik vastupidist väitvad väljaütlemised ka veel ametis olnud valitsuse liikmetena on tegelikult seda usalduslikku suhet kahjustanud. Nüüd peame mitte ainult sõnadega, vaid ka tegudega selles valitsuses saama välja need read memodest, mis on välisdiplomaatidele antud.

13:21 Esimees Eiki Nestor
Jürgen Ligi, palun!

13:21 Jürgen Ligi
Härra kaitseminister! See on ikkagi hale, kui te endiselt upitate ennast Reformierakonna najale ja vastate konkreetsele küsimusele sellise sõnavahuga. Ma küsisin selle kohta, mida te ütlesite oma intervjuus, et mina olevat France 24-le andnud intervjuu, kus ma laimasin valitsust. Ma võin teile öelda, et minult küsiti seal küll lepingu kohta Ühtse Venemaaga ja muid selliseid asju, aga ma ei ole kunagi öelnud valitsuse kohta, et see on Vene-meelne, ega ammugi kirunud kuskil Euroopas, et Eesti valitsus on vasakpoolne. Palun vastake siiski ausalt, mida te oma intervjuus minu kohta ütlesite! Miks te seda ütlesite ja kas teil on kavas vabandust paluda?

13:22 Kaitseminister Margus Tsahkna
Hea küsija! Mul ei ole kavas vabandust paluda. Ka see konkreetne intervjuu asetus sellesse konteksti, mida võimult lahkuv erakond oma sõnades väljendas kogu selle perioodi jooksul. Ma tahan öelda seda, et ma ei ole ainuke inimene, kes on pidanud meie rahvusvaheliste partneritega suheldes valeväiteid kummutama. See, et valitsused vahetuvad, on demokraatlik protsess, ja tavaliselt on see vahetus jäänud viisakuse piiridesse. Ma tuletan meelde näiteks 2002. aastat, kui Mart Laari juhitud valitsus lahkus ametist. Ükspuha, mis need põhjused ka polnud, Mart Laar andis uuele valitsusele toonases väga keerulises julgeolekuolukorras – siis me need suured eesmärgid seadsime – oma õnnistuse.
Ma soovin, et kui ükspuha milline valitsusevahetus meil tulevikus toimub, siis see tehtaks riigimehelikult ega kahjustataks Eesti rahvusvahelisi suhteid. Eriti tähtis on see olukorras, mis praegu on. Kui ma olen sulle, Jürgen Ligi, ülekohut teinud, siis ma ei ole seda teinud pahatahtlikult. Aga kogu see foon on selline, sa ise tead seda väga hästi. Kui sa veel välisminister olid, esitati sulle korduvalt küsimusi, kas Eestis on toimunud vasakpööre, kas Eestis on tulnud võimule Vene-meelne valitsus. Sa tead väga hästi, et seda ei ole ja meie riik jätkab tegelikult tugevana. Ma loodan, et välispoliitika ja julgeolekupoliitika vallas ei

purustata seda konsensust, mis on Eestis olnud 1990-ndate algusest peale. See on väga suur väärtus, aga seda on väga lihtne kas või mõne lausega kahtluse alla seada. See on Eesti riigi julgeoleku küsimus.

13:24 Esimees Eiki Nestor
Kalle Palling, palun!

13:24 Kalle Palling
Ma tänan, austatud eesistuja! Hea peaminister! Head ministrid! Ma arvan, et tasuks nüüd emotsioonid mõneks ajaks unustada ja rääkida pelgalt faktidest. Kui rääkida faktidest, siis leping Ühtse Venemaaga on fakt. Süüdistada nii Eesti ajakirjanikke kui ka Eestis resideerivaid ja Eestiga hästi kursis olevaid välisajakirjanikke selles, et nad on kallutatud, et neid on kuidagi mõjutatud rääkima sellest, et Keskerakonnal on leping Ühtse Venemaaga – ma arvan, et see on nende suhtes pisut ühekohtune. Te olete ju selle mainekahju, millele te viitate, ise tekitanud. Teie enda endine esimees veel aasta tagasi ütles, et leping Ühtse Venemaaga on põhimõtteline punane joon IRL-i ja Keskerakonna koostöö vahel. Miks te süüdistate Reformierakonda maine kahjustamises, kui te ise olete selle tekitanud?

13:25 Kaitseminister Margus Tsahkna
Aitäh! Küsimust nagu ei olnud, aga ma siiski palun võimalust vastata. Mul on üks sõnum Reformierakonnale: saage üle! Päris tõsiselt! Teie suust ei kõla väga usutavalt ka Ühtse Venemaa protokolli jutt – eriti teie suust. See kõlab usutavalt meie suust, aga mitte teie suust. Sada päeva pärast selle protokolli sõlmimist te tegite koos valitsuse. Andrus Ansipi juhitud valitsus andis Yana Toomile eriteenete eest kodakondsuse. Ma arvan, et seda teemat ei ole paslik teil käsitleda. Ja uskuge mind, Isamaa on valitsuses, mis on isamaaline, mis kaitseb Eesti riigi huvisid! Selles võite väga kindlad olla. 1988. aastast saadik on see olnud meie ülesanne ja me oleme seda kõike teinud koos.
Minu üleskutse ongi kõigile erakondadele, kes on siin saalis esindatud, ajada ühtselt edasi poliitikat, mis on kokku lepitud. Eelkõige pean silmas julgeoleku- ja välispoliitikat. Seda vastutust kannab igaüks siin saalis, iga minister valitsuses, iga diplomaat, kes töötab Eesti riigi heaks. Nende teemade käsitlemine n-ö sisepropaganda mõttes on arusaadav, teatud kibestumisest on ka võimalik aru saada, aga rahvusvahelisel tasemel ei tohi seda teha. See on minu soov. Mina ei ole süüdistanud mitte ühtegi ajakirjanikku, mitte ühtegi diplomaati. Vastupidi! Nii et saage üle, mehed ja naised, ajame Eesti asja edasi! Suur tänu!

13:27 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

4. 13:27 Linnamäe HEJ muinsuskaitse alla võtmine

13:27 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on kultuuriminister Indrek Saarele. Artur Talvik, palun!

13:27 Artur Talvik
Aitäh, esimees! Hea minister! Üle kümne aasta tagasi restaureeriti peaaegu 100 aastat vana Linnamäe hüdroelektrijaam. Selle restaureerimisse pani riik siis veidi üle 22 miljoni krooni. Nüüd, rohkem kui kümme aastat hiljem, on Keskkonnaministeerium otsustanud, et see tuleks maha lõhkuda, et kalad saaksid endale kudeala. Toonitan, et Linnamäe hüdroelektrijaam asub Jägala jõel ja umbes poolteist kilomeetrit Jägala joast eemal. Kohalikud elanikud on rajatise kaitsmiseks mahalõhkumise eest esitanud taotluse, et hüdroelektrijaam pandaks muinsuskaitse alla. Kui kaugel selle taotluse arutamisega lood on ja miks muinsuskaitse alla panek on nüüd venima jäänud?

13:28 Kultuuriminister Indrek Saar
Aitäh! See on väga oluline ja palju laiem teema. Ma tõesti väga loodan, et Eestis õnnestub säilitada nii suurepärane ehitusmälestis, nagu seda on Linnamäe hüdroelektrijaam, ja et ei juhtu nii, et järgmisel aastal, kui me saaksime tähistada 100 aasta möödumist selle ehitise projekteerimisest, see maha

lammutatakse. Annan kultuuriministrina kindlasti omalt poolt parima, et leida kompromiss. Teiselt poolt on ju teada, et Keskkonnaministeerium on seadnud eesmärgiks lõhelistele uue kudeala tekitamise või siis 100 aasta taguse kudeala taastamise ja nende arvates on selleks parim meetod Linnamäe tammi vähemalt osaline avamine.
Muinsuskaitseamet tegi suvel mulle ettepaneku võtta see ehitusmälestis muinsuskaitse alla. Oleme sellest ajast peale püüdnud Keskkonnaministeeriumiga kompromissi leida. Suvise kohtumise tulemusena jäi meil kokkulepe, et Keskkonnaministeerium viib läbi keskkonnamõjude hindamise, paraku seda siiamaani tehtud ei ole. Kohtusime veel ka novembri alguses ja keskkonnaminister isiklikult kinnitas mulle, et nad püüavad leida kompromissi, ja seda me oleme otsinud. Me oleme omalt poolt pakkunud ka tehnilisi lahendusi, kuidas sellega edasi minna. Siiamaani ma aga ei tea, kas me saame Keskkonnaministeeriumiga kokkuleppele. Juhul, kui kompromissi sõlmida ei õnnestu, siis on tõepoolest üks võimalus lähtuvalt kultuurimälestise olukorrast veidigi seda kaitsta see, et ma võtan oma käskkirjaga selle mälestise kaitse alla.

13:30 Esimees Eiki Nestor
Aitäh! Artur Talvik, palun täpsustav küsimus!

13:30 Artur Talvik
Jah, täpsustav küsimus. Siin on oluline vahe, kas kaitstakse lihtsalt seda ehitist või kaitstakse seda objekti töötavana. See hüdroelektrijaam annab energiat umbes 3000 leibkonnale. Eestis on põhimõtteliselt ainult kaks jõge, kus hüdroenergiat on mõistlik toota, üks neist on Jägala jõgi ja teine Narva jõgi. Narva jões kahjuks seda praegu ei tehta. Kas Keskkonnaministeerium on teid ka survestanud, näiteks öelnud, et kui te tammi muinsuskaitse alla panete, siis me kindlasti teeme nii, et ei anna, ma ei tea, vee erikasutusluba või midagi sellist, nii et hüdroelektrijaama töö ei saa jätkuda?

13:31 Kultuuriminister Indrek Saar
Mis puutub kultuurimälestiste säilimisse, siis praktika näitab, et kõige paremini säilivad need kultuurimälestised, mis on aktiivses kasutuses. Tõepoolest, kui hüdroelektrienergia tootmine sellel paisul peaks lõpetatama, siis arvestades seniseid kogemusi on tema korras hoidmine vähem tõenäoline kui juhul, kui rajatis töötab. Kuna veetasemete vahe ehk paisu taga oleva vee kõrguse ja loomuliku jõesängi vahe on väga suur, siis on väga keerukas ülesanne leida tehniline lahendus, nii et kalad saaksid ülesvoolu kudema minna. Meie saame pakkuda välja võimalikke variante, mida oleme mujal maailmas suutnud tuvastada, ja seda heas usus, et on võimalik leida kompromiss Keskkonnaministeeriumi soovide ja Kultuuriministeeriumi tõekspidamiste vahel. Seda me kindlasti otsime. Aga tõepoolest, kultuuriminister ei saa otsustada vee erikasutusloa üle, kultuuriminister saab otsustada selle üle, kas üks või teine asi võtta kaitse alla või mitte.

13:33 Esimees Eiki Nestor
Kalle Palling, palun!

13:33 Kalle Palling
Aitäh, austatud eesistuja! Head ministrid! Kõigepealt, lugupeetud kultuuriminister, tahaks teie vasakul käel olevale ministrile anda edasi sõnumi: saage ise üle, et te olete isamaaliste väärtuste mahaparseldamisel veel libedam kui ükskõik milline lõheline, kes sealt Linnamäe hüdroelektrijaama kohalt on 100 aastat üle ujunud. Aga küsimus teile: mis te arvate, kui sada aastat on sealt need lõhelised üle ujunud, kuidas siis nüüd, 101. või 110. aastal – ma ei mäleta selle rajamise täpset aastat –, ei ole see enam võimalik? Ja lisaküsimus on selle kohta, mida te arvate riigiettevõtete poliitilisest juhtimisest. Teatavasti see objekt kuulub Eesti Energiale ja keskkonnaminister on jõuliselt survestanud Eesti Energia üldkoosolekut, et Eesti Energia ise seal elektri tootmise lõpetaks.

13:34 Kultuuriminister Indrek Saar
Ma nüüd ei saa aru, kas ma peaksin mikrofoni veel kord oma vasakul käel istuvale ministrile teie sõnu kordama? (Hääl saalist.) Selge, väga hea, et te mind sellest kohustusest vabastasite. Kui täpne olla, siis see pais ehitati aastatel 1922–1924, nii et 100 aastast jääb siiski mitu aastat puudu. Mina ei ole paraku

ekspert hindama, kui paljud lõhelised selle paisu valmimise järel on üle selle paisu pääsenud. Te väitsite, et nad on üle selle ujunud. Minu talupojamõistus keeldub siiski uskumast, et nii võimsast paisust on võimalik üles ujuda, aga mine tea, loodus on teinekord äraarvamatu. Mis puudutab keskkonnaministri võimalikke vestlusi Eesti Energia esindajatega, siis seda peate küll küsima minu kolleegi keskkonnaministri käest. Mina ei oska seda mitte kuidagi kommenteerida.

13:35 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

5. 13:35 Kobareelnõude menetlemise viis

13:35 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on peaminister Jüri Ratasele. Jaak Madison, palun!

13:35 Jaak Madison
Aitäh, austatud Riigikogu esimees! Hea peaminister! Hea Jüri, ma usun, et sa mäletad väga hästi möödunud aasta juunikuud, kui me istusime siin saalis varajaste hommikutundideni ja teadagi, mis põhjusel. Reformierakonna juhitud valitsus soovis kobareelnõuna läbi suruda väga palju maksumuudatusi. Siis oli Keskerakond koos Konservatiivse Rahvaerakonna ja Vabaerakonnaga väga-väga kriitiline, leides, et selline maksumuudatuste läbisurumine ühes kobaras ei ole demokraatia põhimõttega kooskõlas ega näita lugupidamist parlamendi vastu. Kuid praegu tundub, et viga oli ainult selles, et need, kes seda tegid, olid valed erakonnad. Kui on õige erakond, siis tema võib seda ikka teha ja mitu kraadi kangemalt veel. Kuidas see sinu hinnangul sobib, et Keskerakonna juhitud valitsus tegelikult teeb täpselt samamoodi, nagu tegi Reformierakond? Sisuliselt mitte mingisugust vahet suhtumises parlamenti või demokraatiasse ju ei ole.

13:36 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh küsimuse eest! Kõigepealt, kui tohib, ütlen kaks sõna eelmise küsimuse kommentaariks. Ma saan aru, et mina kui valitsusjuht pean ka sellesse sekkuma, mida Kalle Palling siin IRL-i kohta ütles. Ma tahan öelda, et kui me pidasime koalitsiooniläbirääkimisi, siis olid need väga töised. IRL pani väga tugevasti lauale Eesti majanduskeskkonna edasiarendamise, kaitsepoliitilised küsimused ja loomulikult eesti rahva, kultuuri ja keele säilimise. Need täiesti avatud teemad olid kõigile olulised, aga IRL kindlasti seisis nende eest kõige rohkem.
Hea küsija Jaak Madison, ma tänan selle küsimuse eest! Muidugi on meie käitumine Reformierakonna toonasest käitumisest väga palju erinev. Ma juba vastasin ka Vabaerakonna headele küsijatele ja püüdsin selgitust anda, aga see on oluline küsimus ja ma ütlen oma arvamuse veel kord. Kõigepealt, valitsusliidul on soov menetleda kiiresti neid, ma ütleks et väheseid, maksumuudatusi, millega on jõustumise tähtaja tõttu kiire. Siin on ka teine pool, mis ei nõua väga ulatuslikku seadusraamistiku muudatust. Mida me siis soovime teha? See on õige küsimus. Nagu te teate, on praegu seaduses sees, et poole protsendi võrra langetatakse sotsiaalmaksu. Ma ei ole tõesti ettevõtlussektorist või majandusspetsialistidelt kuulnud väga palju signaale, et seda ei tohi mitte mingil juhul langetada. Selle langetamiskavaga seotu loomulikult nõuab veidi kiireloomulist menetlust. Me oleme sellel seisukohal, et suur maksureform, millega iga inimene Eestis võidaks, tuleb ära teha, aga sel juhul tuleb sotsiaalmaksu langetamine järgmisel aastal ära jätta.

13:38 Esimees Eiki Nestor
Jaak Madison, palun!

13:38 Jaak Madison
Aitäh! Hea peaminister! Jah, me võime rääkida nüanssidest, milline maksumuudatus on hea või halb, aga see ei ole praegu küsimus. Küsimus on õigusloome heas praktikas, selles, kuidas me teeme kas või väga häid muudatusi. Ma olen nõus selle sotsiaalmaksu lahendusega – ma ei hakka seda argumenteerima –, kuid küsimus on selles, kuidas me seda ellu viime. On vähe sellest, et asi on hea. Ta

peab ka hea välja nägema, aga praegu ei näe ta mitte mingil moel hea välja.
Teine asi. Kui me räägime muudatustest, nüanssidest, siis ma mäletan väga hästi, kuidas Keskerakond opositsioonis olles kritiseeris väga tugevalt muudatusi, mis elavdavad piirikaubandust. Praegu me kahjuks näeme, et peale selle, et meil käiakse piiri tagant kütust ostmas, saame varsti panna käiku kas liinirongi või ekspressbussi, et sõita Valka Alko1000-sse. Kuidas sa hindad selliseid maksumuudatusi, et just nimelt aktsiiside abil eelarvet täita? Pluss veel tõsiasi, et tegu on kobareelnõuga. Kuidas see läheb kokku õigusloome hea praktikaga? See on ju vastuolus sellega!

13:39 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh selle täpsustava küsimuse eest! Ma võin tuua veel mõningad numbrilised aspektid. Näiteks võtame järgmise aasta riigieelarve mahu, mis on 9,5 miljardit. Kui me võtame arvesse need kiiresti jõustuvad muudatused, siis need hõlmavad sellest 9,5 miljardist ligikaudu 1% ehk umbes 100 miljonit. Aga, härra Madison, vastuseks teie küsimusele: mis puutub kõigesse, mis on seotud piirikaubanduse ja aktsiisipoliitikaga ning ma ütleks, ka käibemaksupoliitikaga, siis ma olen nõus, et see piiri tagant kütuse ostmine Eesti riigile hea ei ole. Maksulaekumise seisukohalt see õige ei ole. Seetõttu ongi vaja seda poliitikat muuta. Me oleme ju kokku leppinud, et 2018. aasta 1. jaanuaril näiteks diislikütuse aktsiis ei tõuse. Tõsi, me peame neid muudatusi, mis me 2018. aastal teeme, arvestama juba 2017. aasta eelarve menetlemisel ja selleks on siin Riigikogus aega väga vähe.
Nüüd teine asi, hotellide käibemaks, mille suhtes ka Keskerakond on olnud väga kriitiline. Selle muudatus jõustub juba 1. jaanuaril 2017 ja 9%-lt 14%-le see käibemaksu määr ei tõuse. Ka see tähendab eelarves tegelikult miinust – miinus 11 miljonit. Aga me oleme täiesti veendunud, et Eesti ettevõtlus- ja turismivaldkonnas tänu sellele teenitav kasum on palju suurem. Lahja alkoholi osas oleme kokku leppinud, et lahja alkoholi aktsiisi me tõstame. Sellel on kaks põhieesmärki. Üks on loomulikult rahva tervis ja alkoholi väiksem tarbimine. Teine eesmärk on see, et aktsiisi osakaal lahja ja kange alkoholi hinnas peab võrdsustuma.

13:41 Esimees Eiki Nestor
Aivar Sõerd, palun!

13:41 Aivar Sõerd
Aitäh! Austatud peaminister! Kõigepealt selline täpsustus. Siin meenutati ühte varasemat maksueelnõude menetlemist. Sellist asja tookord aga küll ei olnud, et need eelnõud ei läbinud kohustuslikku kooskõlastusringi e-õiguses. Eilsel rahanduskomisjoni istungil selgus, et teie maksuseaduste eelnõu ei ole läbinud kooskõlastusringi. Aga ma küsin seda, et kui te kogu aeg rõhutate, et on vaja turbomeetodil vastu võtta ainult kiireloomulised asjad, siis miks te tahate praegu vastu võtta seaduse, mis kehtestab astmelise tulumaksuvaba miinimumi. See jõustub teie seaduseelnõu järgi 1. jaanuaril 2018. Aasta on selleks aega. Aga tegemist on ulatusliku eelnõuga, mis mõjutab 600 000 inimese tuludeklaratsioone, tekitab suurt segadust ja nõuab ka maksuametis e-maksuameti ümberkorraldamist. Miks sellega on vaja kiirustada, kui sellega on aega aasta ja rohkemgi veel?

13:42 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh teile, härra Sõerd! Kõigepealt, kui üht seaduseelnõu tahetakse palju muuta, siis ma arvan, et Riigikogu liikmetel on võimalus teine lugemine katkestada ja muudatusettepanekuid saab veel esitada. Minu arvates on see õige suund ja see suund peaks sobima nii koalitsioonile kui opositsioonile. Ma olen täiesti veendunud, et kui me mingi seaduseelnõu lugemise katkestame, siis opositsiooni esimene mõte on see, kuidas konstruktiivselt seda eelnõu paremaks, veel sisulisemaks muuta. See on ju mõte. Vaevalt opositsioon hakkab arutama seda, et nüüd on võimalus teha hästi palju muudatusettepanekuid ja hakata vaheaegasid võtma. Ma ei usu, et see on põhiprioriteet.
Nüüd sellest, miks me seda teeme, nagu te, härra Sõerd, küsisite. (Ohkab.) Vaja on otsustada. Ei saa nii, et me otsuseid vastu ei võta. Kas see on käinud turbokiirusel? Ma ei julgeks öelda, et turbokiirusel. See on läbi mõeldud ja vaja on otsustada. See valitsus ei saa endale venitamist lubada. Aga me tõesti menetleme asju liiga kaua. Samas turbokiirusel me kindlasti mitte ei tegutse. Te küsisite, miks me tahame neid muudatusi teha. Eks põhiline ikkagi on see, et Eesti elanikkond saaks maksumuudatustest

väga palju kasu, et just tavalised tööinimesed, keda on umbes 86% Eesti elanikkonnast, saaks iga kuu rohkem raha kätte, et nende sotsiaalne kindlustunne suureneks. Teil oli otsene küsimus ja selline on otsene vastus.

13:44 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

6. 13:44 Üldharidus

13:44 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on samuti peaminister Jüri Ratasele. Heidy Purga, palun!

13:44 Heidy Purga
Tänan, hea eesistuja! Austatud peaminister! Mul on küsimus kultuuri- ja hariduskomisjoni liikmena, aga loomulikult ka Eesti Vabariigi kodanikuna. Teie erakonna liige Mihhail Kõlvart on meedia vahendusel väitnud, et meie kohalikes vene koolides minnakse taas üle täielikule venekeelsele õppekavale. Milline on teie kui peaministri hoiak selles küsimuses?

13:45 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh, auväärt küsija! Kõigepealt, punkt üks. Kui rääkida Tallinna abilinnapeast, siis ma arvan, et teie väide tuleb ühest intervjuust, kuhu oli tema selgitusi ja ka ajakirjaniku selgitusi sisse pandud. Ta on mulle öelnud, et tal kindlasti ei ole soovi kuidagi keelenõudeid leevendada. Te räägite venekeelsest õppekavast. Ma kuulen sellest tõesti esmakordselt. Mis on kokku lepitud? Kokku on lepitud see, et – ka praeguse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel on see võimalus olemas ja teie komisjoni liikmena teate seda kindlasti väga hästi – kui kooli hoolekogu teeb omavalitsuse volikogule sellekohase ettepaneku ja volikogu esitab palve Vabariigi Valitsusele, siis võib selle erandi teha. Kordan, ka praeguse PGS-i järgi on see võimalik. Aga see erand ei seisne selles, et minnakse üle vene keelele. Erand seisneb selles, et kooli juhtkond saab keeleõpet paindlikumalt korraldada.
Samas me oleme uues koalitsioonis kokku leppinud, et eesti keele õppe tase peab tõusma, st nõuded peavad muutuma karmimaks. Need, kes lõpetavad, peavad praegu tegema keeleeksami tasemel B2. Me oleme seisukohal, et kui Vabariigi Valitsus üldse otsustab katsekoolides seda erandit võimaldada, siis peab neis eesti keele tase edaspidi olema C1, mida on palju raskem saavutada. Nii et õpe kindlasti tugevneb. Me oleme kokku leppinud, et me soovime neid koole toetada ka rahaliselt, et nad saaksid palgata paremaid õpetajaid ja hankida paremaid töövihikuid ja õpikuid. See on oluline.

13:47 Esimees Eiki Nestor
Heidy Purga, palun täpsustav küsimus!

13:47 Heidy Purga
Aitäh teile! Hea peaminister! Kas te saaksite palun täpsustada, mida te pidasite silmas selle all, et seda õpet saab korraldada paindlikumalt?

13:47 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh! Kui kooli juhtkonnale öeldakse, et eesti keele õpe peab muutuma paremaks, siis tuleb tal tagada, et noortel on pärast keskkooli või gümnaasiumi lõpetamist võimalus minna edasi õppima Eesti ülikooli ja nad saavad seal riigikeelega hakkama. Jah, see tähendab tõesti taset C1, mis on kõrgem tase, kui praegu nõutakse. Nüüd edasi, mida see muudatus tähendab? See tähendab seda, et kooli juhtkond saab teatud tundide osas otsustada, kas neid antakse ühes või teises keeles. Ma isiklikult olen õppinud Nõmme gümnaasiumi – lihtne kool, endine 10. keskkool – reaalklassis. Ütlen ausalt, kui reaalaineid antakse võõrkeeles, on neid väga keeruline mõista, ka emakeeles on reaalaineid õppida ja õpetada päris raske, sest reaalained ongi keerulised. Aga üldpildis peab sellise kooli juhtkond tagama, et kui

õpilased lõpetavad gümnaasiumi või keskkooli, siis oskavad nad eesti keelt hästi. Kui üldse selline võimalus Vabariigi Valitsuse otsuse alusel tekib, siis kindlasti saab olema hästi oluline igapäevane suhtlus Haridus- ja Teadusministeeriumi ehk keskvalitsuse, konkreetse kooli ja omavalitsuse vahel.

13:49 Esimees Eiki Nestor
Maris Lauri, palun!

13:49 Maris Lauri
Aitäh, hea eesistuja! Hea peaminister! Kuulan teie juttu ja olen pettunud. Mina oma viimases ametis seadsin küll palju ambitsioonikama eesmärgi. See tulenes sellest, et teada on ju tõsiasi, et iga keel omandatakse paremini, kui selle õppimist alustatakse võimalikult vara. Seetõttu ma küsin, kuidas te suhtute sellesse, et eesti keele õpet alustataks kõikides koolides kohe esimesest klassist, ja kui vaja, siis keelekümblusmeetodil. Ma loodan, et teie vastus on lühike ja selge.

13:50 Peaminister Jüri Ratas
Aitäh, auväärt Riigikogu liige proua Lauri! Ma väga palun, ärge olge pettunud. Kui ma oma selgituse abil sellele kuidagi kaasa saan aidata, siis kindlasti olen nõus seda tegema. See ei ole hea, et Riigikogu liige on pettunud. Aga nüüd minu lühivastus. Te ütlete, et keeleõpet võiks alustada esimeses klassis. Lühivastus on selline, et ma alustaksin keeleõpet juba lasteaias. Uus valitsus ongi koalitsioonileppes näinud ette mitte ainult eesmärgi, vaid ka rahaeraldise, et keeleõpe oleks palju efektiivsem just varajases lapseeas.

13:50 Esimees Eiki Nestor
Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

---

7. 13:50 Lõimumise olukord ja võimalikud arengud

13:50 Esimees Eiki Nestor
Järgmine küsimus on kultuuriminister Indrek Saarele. Krista Aru, palun!

13:50 Krista Aru
Aitäh, härra juhataja! Austatud minister! Ma tuleksin teie lahkel loal uuesti tagasi selle suurepärase konverentsi juurde, mis 29. ja 30. novembril toimus. Sinna oli tõesti kutsutud palju eksperte, esinejaid mitmest riigist. Esinejate plejaad oli mitmekesine ja väga mitmesuguste kogemustega. Kuid ma küsin, keda oodati kuulajatena sellel konverentsil osalema. Kes oli see sihtgrupp? Ja millised on ministeeriumi kui lõimumise valdkonna eest vastutaja tehtud järeldused sellest konverentsist?

13:51 Kultuuriminister Indrek Saar
Aitäh! Ma veel kord ütlen, et selle konverentsi korraldaja oli siiski integratsiooni sihtasutus, mida juhib eelkõige nõukogu. Loomulikult on meil olnud selle sihtasutusega igakülgne koostöö – seda loomulikult. Soov oli rääkida erinevatest mudelitest, mis on mujal maailmas olnud kas rohkem või vähem edukad, ja püüda koos nende Eesti inimestega, kes kas töökohustuste tõttu või muul põhjusel selle teema vastu huvi tunnevad, kaasa mõelda ja otsida lahendusi, mis suunas Eestis liikuda, et lõimumisprotsess oleks võimalikult edukas. Minu arvates oleks sellist diskussiooni väga vaja ka Riigikogu saalis. Nagu teie kolleeg Martin Helme oma küsimustega aimu andis, on meie ühiskonnas eelarvamusi, mis ei tule lõimumisele kasuks. Eri rahvusgruppide omavaheline vastandumine ja hirmutamistaktika ei ole lõimumise seisukohalt kindlasti hea lahendus. Alates 2000. aastate algusest on Eesti riigis kõigis lõimumisdokumentides sedastatud, et lõimumine on kahepoolne tegevus: see eeldab mõistmist nii põlisasukatelt kui ka nendelt, kes on hiljem meie riiki kolinud. See ei tähenda ainult seda, et inimesed, kes siia on tulnud, võtavad sada protsenti omaks kõik need normid, mis on meil, kes me põlisasukatena siin elame. Ka meie peame mingil määral respekteerima neid erisusi, mis nendel inimestel on. See on üks eduka lõimumise alusprintsiipe.

13:53 Esimees Eiki Nestor
Krista Aru, palun täpsustav küsimus!

13:53 Krista Aru
Aitäh, härra juhataja! Austatud minister! Ma aitan teid, korrates oma küsimust. 25 aastat oleme Eestis püüdnud lõimumisega edukalt tegeleda. Peame tunnistama, et siiski mitte edukalt. Millised on ministeeriumi jaoks kas või sellest konverentsist või ka varasematest kogemustest tehtud järeldused? Mida ja kuidas tahab Kultuuriministeerium kui vastutav ministeerium selles vallas muuta?

13:54 Kultuuriminister Indrek Saar
Kindlasti üks eesmärk, miks sellist konverentsi korraldada, ongi debatt sellel teemal. Ka ühiskonnas laiemalt on vaja rääkida sellest, millised on võimalikud eduka lõimumise mudelid. Kui me läheme konkreetselt selle juurde, mis on uues valitsusleppes, siis me peame kindlasti lõimumist kavandades aru saama, et ainult keeleõpe ei ole lõimumise lahendus. Me peame tagama ka selle, et inimesed tunneksid ennast igal muul moel ühiskonda integreerituna. Selleks on hea baas olemas. Meie viimased lõimumismonitooringud näitavad seda, et nii eestikeelsete kui ka muukeelsete inimeste soov omavahel suhelda, vastastikku – jah, ka nii! – üksteise keelt õppida on kasvava trendiga. Seda võimaluste akent peab riik kindlasti aktiivselt kasutama.
Kui me tuleme nüüd keeleõppe juurde, siis me saame aru, et soov keelt õppida on suurem, kui on meie võimekus kvaliteetset, tänapäevasel tasemel keeleõpet pakkuda. Siin saab aga teha sammu edasi ja sellepärast on ka 2018. aasta eelarvesse kavandatud lisavahendid keeltemajade asutamiseks. Nendel majadel hakkavad olema väga mitmekülgsed funktsioonid selle jaoks, et aidata eesti keelt võõrkeelena õppida. Eelkõige peetakse silmas täiskasvanuid.

13:56 Esimees Eiki Nestor
Jaak Madison, palun!

13:56 Jaak Madison
Aitäh, austatud Riigikogu esimees! Hea kultuuriminister! Te mainisite oma esimeses vastuses eelarvamusi. Sel juhul aga ei ole tegu eelarvamusega, kui meile tuleb konverentsile esinema isik, kes töötab Venemaa ülikoolis, mis on otseselt mõjutatud Kremli-meelsusest ja Vene propagandast. Ja ta saab selle eest veel raha, et Eestis esineda! Ja seda korraldab too sihtasutus meie maksumaksja ühise raha eest! See ei ole eelarvamus, see on fakt. Eelarvamusi väljendasite teie, kui te rääkisite Varro Vooglaiu ja Markus Järvi sihtasutusest, mis ei saa mitte ühtegi eurosenti Eesti Vabariigi eelarvest ehk meie maksumaksja taskust ning tegutseb annetuste toel. Samuti sai teie vastustest aru, et teil on justkui eelarvamusi, mis puudutavad Konservatiivset Rahvaerakonda. Siit kaks küsimust: kas teil pole ühtegi eelarvamust seoses konservatiividega ja teiseks, kas praegune valitsus on tõesti nii isamaaline, nagu väitis teie hea kolleeg Margus Tsahkna nn Isamaa erakonnast?

13:57 Kultuuriminister Indrek Saar
Kindlasti on ka minul eelarvamusi, ma püüan nendega tasapisi tegelda. Kindlasti on mul eelarvamusi. Aga see, et ma ei jaga konservatiivset maailmavaadet enamikus aspektides, ei ole mitte eelarvamus, vaid seda nimetatakse maailmavaateks. Kui te soovite, siis mina olen nii salliv või vähemalt püüan olla piisavalt salliv, et aktsepteerida ka seda, et te nimetate seda eelarvamuseks, mida mina nimetan maailmavaateks. Teie pidev püüd tembeldada John Berryt Kremli agendiks on kindlasti kõike muud kui konstruktiivse dialoogi tekitamine. See on poliitiline vahend hirmu külvamiseks. Minule ei ole teada, et Eesti julgeolekuasutused peavad John Berryt Kremli agendiks. Kui nad oleksid meie tähelepanu sellele juhtinud, siis loomulikult tema esinemine kõnealusel konverentsil oleks olnud küsitav ja raskendatud.

13:58 Esimees Eiki Nestor
Aitäh! Lõpetan selle küsimuse käsitlemise. Infotunni lõpuni on jäänud üks minut, selle ajaga ei jõua ei küsida ega vastata. Aitäh, peaminister Jüri Ratas, kultuuriminister Indrek Saar ja kaitseminister Margus Tsahkna!